

ความสำเร็จของการนำนโยบายบริหารแหล่งท่องเที่ยวไปปฏิบัติ

The success of the tourist attractions management policy

กฤษณ์ รักชาติเจริญ*

Krish Rugchatjaroen

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ทศนคติของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ที่มีต่อแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว 2) ความสัมพันธ์ระหว่างแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวกับความสำเร็จของการนำนโยบายบริหารแหล่งท่องเที่ยวไปปฏิบัติ ผลการวิจัย พบว่า 1) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นด้วยมากกับแนวทางในการบริหารจัดการด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ส่วนความสำเร็จของการนำนโยบายบริหารแหล่งท่องเที่ยวไปปฏิบัติ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่า ความสำเร็จของการบริหารแหล่งท่องเที่ยวด้านการวางแผนอยู่ในระดับสูงมาก ส่วนด้านการดำเนินงาน และด้านการติดตามและประเมินผลมีความสำเร็จในระดับสูง 2) แนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการนำนโยบายบริหารแหล่งท่องเที่ยวไปปฏิบัติในทิศทางเดียวกันในทางบวกที่ระดับสูงมาก

ABSTRACT

This research aims to study 1) opinions of visitors about the tourist attractions management policy 2) correlation between the tourist attractions management to the success of policy implementation. The research summarized as follows: 1) The opinion of the visitors to the tourist attractions policy found that most visitors agree with location and facilities, environmental management and community relations. The success of policy implementation in planning step is very high, and implementation and evaluation steps are high. 2) The overall the tourist attractions management policy and success of policy implementation are relatively in high level with positive direction.

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าและเสถียรภาพทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของประเทศ เป็นแหล่งที่มาสำคัญของรายได้ การการลงทุนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว นอกจากผลประโยชน์ จะตกอยู่ภายในประเทศแล้ว ยังช่วยสร้างงานสร้างอาชีพอีกหลายแขนง ก่อให้เกิดการกระจายงาน กระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่นต่าง ๆ นับเป็นการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจอันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศชาติ และยิ่งทวีบทบาทความสำคัญเพิ่มมากขึ้นในอนาคต การกำหนดนโยบายจากรัฐบาลเพื่อส่งเสริม กระตุ้นการท่องเที่ยว ออกมาอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลเกือบทุกประเทศ จะเข้ามามีบทบาทต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศตนเองทั้งโดยตรงและโดยอ้อม โดยที่รูปแบบของการบริหารทางด้านการท่องเที่ยวจะมีลักษณะแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจความเป็นอยู่ของสังคม ระบบการเมือง การปกครองของแต่ละประเทศ และความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีต่อประเทศ (รัฐจวน ทองรุ, 2548)

จากรายงานของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พบว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญสาขาหนึ่ง ซึ่งทำรายได้เข้าประเทศเป็นมูลค่ามหาศาล ติดต่อกันมาเป็นเวลานานหลายปี และมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จะเห็นจากการเพิ่มขึ้นของรายได้ จาก 323.5 พันล้านบาท ในปี 2545 เป็น 547.8 พันล้านบาท และ 592.8 พันล้านบาท ในปี 2550 และ 2553 ตามลำดับ แหล่งท่องเที่ยวของไทยที่เป็นที่นิยมของชาวต่างชาติ จากผลการสำรวจของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ปี 2554 ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูล จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 69 ประเทศ พบว่า แหล่งท่องเที่ยวที่ชาวต่างชาตินิยมอันดับแรก คือ แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ได้แก่ จังหวัดกระบี่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดชลบุรี และจังหวัดภูเก็ต ตามลำดับ

นักท่องเที่ยวต่างชาติ มีทัศนคติสนใจในแหล่งท่องเที่ยวในมิติธรรมชาติทางทะเล จากความมุ่งหวังที่จะพบสถานที่ที่สามารถสร้างบรรยากาศในการพักผ่อน โดยมุ่งเน้นในแหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายหาด นอกจากจะมาเพื่อชื่นชมความงดงามตามธรรมชาติ และมาท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่นในหลาย ๆ ด้าน เช่น การสร้างอาชีพการสร้างงานสร้างรายได้แก่ท้องถิ่น แต่ขณะเดียวกันก็ส่งผลให้เกิดปัญหาขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น ปัญหาสสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกัน การทำลายสิ่งแวดล้อมโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ต่างส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมนิเวศวิทยาทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาการแข่งขันในเชิงธุรกิจของผู้ประกอบการในหลายธุรกิจ ณ บริเวณแหล่งท่องเที่ยว อาทิ การแย่งลูกค้าผู้มาใช้บริการเพื่อให้สามารถดำเนินการอยู่ได้อย่างต่อเนื่องเพื่อความอยู่รอด จากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนี้ หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่หลักในการแก้ไขปัญหา รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุน แก่ทั้งนักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการในการช่วยกันดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้พัฒนาเป็น

แหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนสามารถสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างมั่นคง อีกทั้งยังสามารถอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้อย่างดี

จากสภาพปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะศึกษารูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ภายใต้นโยบายผลักดันการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อศึกษาทัศนะด้านปัจจัยในการบริหารแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสำเร็จได้อย่างไร มีสภาพปัญหา อุปสรรคในการบริหารจัดการในมิติใดบ้าง โดยดำดิ่งขุดค้นหาแนวทางเพื่อสร้าง และพิสูจน์นโยบายด้านการผลักดันการท่องเที่ยวในทัศนะของชาวต่างชาติ โดยการศึกษาถึงความสำเร็จของนโยบาย (success of policy management) ในด้านนโยบายการบริหารแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนลักษณะการจัดสรร การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติร่วมกัน ซึ่งเป็นภาระการจัดการภาครัฐด้านการมีส่วนร่วม (collaboration) และการสร้างปรกการป้องกันเพื่อลดปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัญหาด้านความเสื่อมโทรมเป็นหน้าที่ที่ผู้ประกอบการและหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่กำกับดูแล โดยผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการเสนอแนะแนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมต่อไป

เครื่องมือและวิธีการศึกษา

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางมาเที่ยวประเทศไทย โดยคำนวณจากจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ในปี 2554 จำนวน 19,098,323 ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 480 คน (ถัดข้อมูลที่สุดสมบูรณ์ที่สุดจากข้อมูลสำรวจ 651 คน) โดยเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 – 30 มิถุนายน 2555

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับเว็บไซต์ที่ให้บริการระบบแบบสอบถามออนไลน์ (online questionnaire web services) เพื่อติดต่อใช้พื้นที่จัดทำแบบสอบถาม แล้วจึงจัดทำหนังสือขอความร่วมมือจากเจ้าของเว็บไซต์ที่มีความเกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่ได้มีการปรึกษา สนทนา แลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในประเทศไทย เพื่อขอพื้นที่ในการจัดวางแบบสอบถามในกระดานสนทนา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (questionnaire) โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ, อายุ, เชื้อชาติ, การศึกษา, อาชีพ, ประสบการณ์ในการเดินทาง และวัตถุประสงค์ในการเดินทาง ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน กำหนดระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ส่วนที่ 3 ความสำเร็จของนโยบายโดยพิจารณาจากประสิทธิภาพด้านการวางแผน การดำเนินงาน และการ

ติดตามและประเมินผล กำหนดระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ส่วนที่ 4 เกี่ยวข้องกับปัญหาที่พบและข้อเสนอแนะที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำนโยบายบริหารแหล่งท่องเที่ยวไปปฏิบัติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสเตต้า (Stata: Data Analysis and Statistical Software) และแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา โดยใช้วิธีแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และส่วนที่ 3 ความสำเร็จของนโยบาย โดยวิเคราะห์แต่ละประเด็น ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ว่าตัวแปรใดมีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จของนโยบาย โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson ' s Correlation Coefficient) และส่วนที่ 5 การแจกแจงสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยเป็นเพศชายถึงร้อยละ 56.0 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด ร้อยละ 36.0 มีเชื้อชาติอเมริกา ร้อยละ 33.0 และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 38.0 ประกอบอาชีพลูกจ้างมากที่สุด ร้อยละ 41.0 ส่วนใหญ่เคยมาท่องเที่ยวประเทศไทยแล้ว ร้อยละ 89.0 และมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาเพื่อท่องเที่ยว ร้อยละ 82.0

ส่วนที่ 2 ทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติในประเด็นต่าง ๆ พบว่า นักท่องเที่ยวเห็นด้วยมากกับแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) การบริหารจัดการด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเห็นด้วยมาก 2) การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม พบว่าระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเห็นด้วยมาก 3) การบริหารจัดการด้านความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่าระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเห็นด้วยมาก

ตารางที่ 1 แสดงทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละด้าน

ทัศนคติของนักท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น						
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	ค่าเฉลี่ย (S.D)	แปลผล
1. ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก	0 (0.0)	0 (0.0)	30 (6.3)	310 (64.6)	140 (29.2)	4.00 (0.50)	มาก
2. ด้านสิ่งแวดล้อม	0 (0.0)	0 (0.0)	40 (8.3)	300 (62.5)	140 (29.2)	4.00 (0.58)	มาก
3. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	0 (0.0)	0 (0.0)	190 (39.6)	180 (37.5)	110 (22.9)	3.57 (0.77)	มาก
รวม						3.86 (0.51)	มาก

ส่วนที่ 3 ความสำเร็จของการนำนโยบายบริหารแหล่งท่องเที่ยวไปปฏิบัติ พบว่า ความสำเร็จของการบริหารแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับสูง โดยด้านการวางแผนมีความสำเร็จในระดับสูงมาก ด้านการดำเนินงาน และด้านการติดตามและประเมินผลมีความสำเร็จในระดับสูง

ตารางที่ 2 แสดงทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อความสำเร็จของการนำนโยบายบริหารแหล่งท่องเที่ยวไปปฏิบัติ

ทัศนคติของนักท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น						
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	ค่าเฉลี่ย (S.D)	แปลผล
1. ด้านการวางแผน	0 (0.0)	0 (0.0)	70 (14.6)	160 (33.3)	250 (52.1)	4.24 (0.73)	สูงมาก
2. ด้านการดำเนินงาน	0 (0.0)	0 (0.0)	100 (20.8)	220 (45.8)	160 (33.3)	4.04 (0.73)	สูง
3. ด้านการติดตามและประเมินผล	0 (0.0)	0 (0.0)	150 (31.3)	130 (27.1)	200 (41.7)	3.82 (0.85)	สูง
รวม						4.03 (0.64)	สูง

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ว่าตัวแปรการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จของนโยบาย พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการนำนโยบายบริหารแหล่งท่องเที่ยวไปปฏิบัติในทิศทางเดียวกันในทางบวกที่ระดับสูงมาก

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวกับความสำเร็จของการนำนโยบายบริหารแหล่งท่องเที่ยวไปปฏิบัติ

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	ความสำเร็จของการนำนโยบายบริหารแหล่งท่องเที่ยวไปปฏิบัติ			
	การวางแผน	การดำเนินงาน	การติดตาม ฯ	รวม
สถานที่ ฯ	.823** .001	.922** .001	.962** .010	.926** .000
สิ่งแวดล้อม	.828* .021	.919** .001	.858** .000	.861** .000
ชุมชน ฯ	.911** .000	.919** .002	.887* .010	.896** .000
รวม	.923* .026	.929** .010	.966** .000	.965** .000

ส่วนที่ 5 การแจกแจงสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะ จากทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และความสำเร็จของการนำนโยบายบริหารแหล่งท่องเที่ยวไปปฏิบัติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีการสร้างความปลอดภัยและป้องกันการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยวยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง นักท่องเที่ยวไม่ได้รับความสะดวกและรวดเร็วในการติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และไม่ได้รับการเดินทางที่สะดวกและรวดเร็ว

2. ด้านสิ่งแวดล้อม ควรมีการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม และจัดการสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม เพราะปัญหาที่พบคือยังไม่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพในเชิงประจักษ์มากนัก

3. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ควรร่วมมือกันดำเนินการในทุกฝ่าย เพราะปัญหาที่นักท่องเที่ยวพบคือ ภาครัฐและภาคเอกชนมีความคิดเห็นไม่สอดคล้อง และไม่ปฏิบัติงานร่วมกัน ส่งผลให้บางกรณีเห็นข้อพิพาทกันบ่อยครั้ง

การอภิปรายผล

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จของนโยบาย

1) สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของนโยบาย

เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวเป็นการพักผ่อนอย่างหนึ่ง นักท่องเที่ยวย่อมต้องการความสะดวกสบายและการอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นไปได้โดยง่าย โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ Collier and Harraway (1997) ที่กล่าวว่า สิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการต่าง ๆ

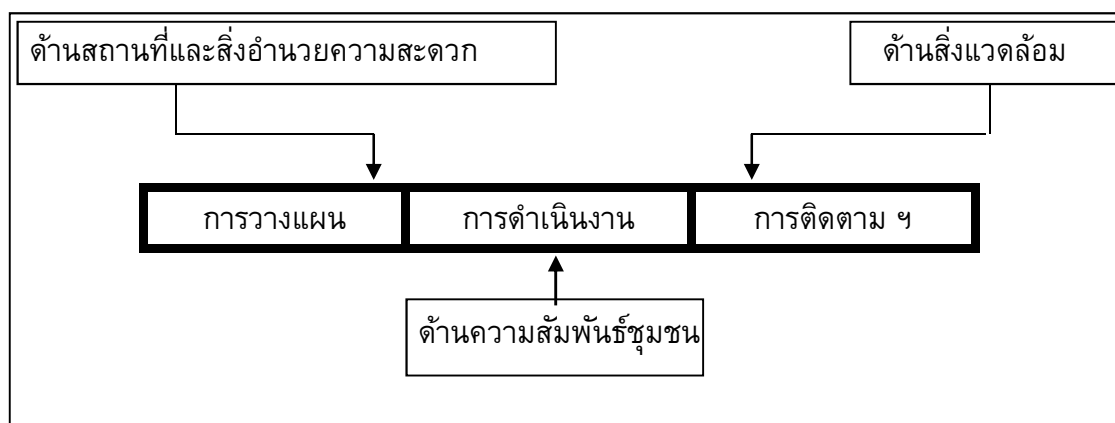
2) สิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของนโยบาย เนื่องจาก อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวช่วยสนับสนุนฟื้นฟู อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมประเพณี ซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว หากแหล่งท่องเที่ยวมีความสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม นักท่องเที่ยวจะมีตัวเลือกมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Collier and Harraway (1997) ที่กล่าวว่า นักท่องเที่ยวส่วนมากต้องการความเพลิดเพลินบันเทิงใจและความสนุกสนานในการเดินทางท่องเที่ยว การมีสิ่งแวดล้อมที่ดีรองรับให้แก่นักท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการดังกล่าว

3) ความสัมพันธ์กับชุมชน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของนโยบาย เนื่องจากการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นได้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากองค์กรทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐ และองค์กรภาคเอกชนหรือองค์กรที่ไม่ใช่รัฐบาล สอดคล้องกับแนวคิดของ นิคม จารุณี (2535) ที่กล่าวว่า การให้การสนับสนุนและพัฒนากิจการท่องเที่ยวจึงเป็นเรื่องที่ภาครัฐและภาคเอกชนจะต้องประสานความร่วมมือกัน เช่น ภาครัฐบาล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวควรมีบทบาทในการกระตุ้นและส่งเสริมการดำเนินงานของภาคเอกชนในส่วนของผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว ในการจัดสินค้าและบริการแก่นักท่องเที่ยว และการลงทุนในด้านการสร้างสาธารณูปโภค ส่วนภาคเอกชนนั้น มีบทบาทในการวางแผนพัฒนาสินค้าและบริการในส่วนของตนเองให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวก็จะเจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว

สรุปผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ความสำเร็จของการนํานโยบายบริหารแหล่งท่องเที่ยวไปปฏิบัติ ผลการศึกษา พบว่า 1) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นด้วยมากกับแนวทางในการบริหารจัดการด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการด้านความสัมพันธ์กับชุมชน 2) ความสำเร็จของการนํานโยบายบริหารแหล่งท่องเที่ยวไปปฏิบัติ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าความสำเร็จของการบริหารแหล่งท่องเที่ยวด้านการวางแผนอยู่ในระดับสูงมาก ส่วนด้านการดำเนินงาน และด้านการติดตามและประเมินผลมีความสำเร็จในระดับสูง 3) แนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการนํานโยบายบริหารแหล่งท่องเที่ยวไปปฏิบัติในทิศทางเดียวกันในทางบวกที่ระดับสูงมาก 4) ปัญญาที่นักท่องเที่ยวยังพบเจอคือเรื่องสุขลักษณะ และการให้บริการที่บริสุทธิ์ยุติธรรม

ภาพที่ 1 มิติความสัมพันธ์ (correlate of dimensions)

งานวิจัยชิ้นนี้ได้ข้อค้นพบ ในการสร้างความสำเร็จของการนํานโยบายการบริหารแหล่งท่องเที่ยวไปปฏิบัติ พบว่า ประเด็นสำคัญ และมีความจำเป็นสูงสุดในการผลักดันการบริหารแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน พบผลสะท้อน ในมิติของการบริหารที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์ชุมชน เพื่อสร้างให้เกิดความสำเร็จในการนํานโยบายไปปฏิบัติต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานภาครัฐระดับจังหวัดควรมีบทบาทในการจัดการดูแลแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม โดยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในชุมชนในรูปแบบของการจัดทำแผนแม่บทชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน เพื่อก่อให้เกิดการรวมกลุ่มเครือข่าย องค์กรภาคประชาชนในการร่วมกันบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนที่เป็นระบบ

สอดคล้องกับความต้องการ สร้างให้เกิดความสร้างสรรค์ และสร้างศักยภาพของชุมชน อีกทั้งการให้การสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาและปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการเปรียบเทียบเรื่องการบริหารจัดการทุกด้าน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการ บริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว พร้อมกับการจัดการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว
2. มุ่งเน้นศึกษาการมีส่วนร่วมของภาครัฐ และภาคเอกชนในพื้นที่ต่อการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นรูปธรรม

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2554). "นโยบายและแผนการตลาด." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://thai.tourismthailand.org/>. 14 พฤศจิกายน 2554.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2554). "สถิตินักท่องเที่ยว." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://61.19.236.137/tourism/th/home/tourism.php?id=4/>. 11 เมษายน 2555.
- นภาพรณ อัจฉริยะกุล และรุ่งนภา พิตร์ปรีชา. (2539). หลักและทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 1-8: สื่อในการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิศ.
- นิคม จารุณี. (2535). การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ตำราเอกสารวิชาการ ฉบับที่ 53 ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ หน่วย ศึกษานิเทศก์. กรุงเทพมหานคร : กรมการฝึกหัดครู.
- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. (2543). พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- รัฐจวน ทองรุ. (2548). การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หน่วยที่ 11. นนทบุรี : เอกสารประกอบการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). การบริหารการตลาดยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร : ระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- อุทัย เลาหิเชียร. (2546). รัฐประศาสนศาสตร์ : ลักษณะวิชาและมิติต่าง ๆ. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.
- Collier and Harraway. (1997). Principler of Tourism. Auckland: Longman Paul Ltd.
- Emma P. Y. Wong, Thomas G. Bauer, Kevin K. F. Wong. (2007). A critical comparison of tourism policies of Hong Kong and Singapore an avenue to mutual learning. School of Hotel and Tourism Management, The Hong Kong Polytechnic University, Hong Kong SAR, China.

Hanqin Qiu Zhang, King Chong and John Ap. (1998). An analysis of tourism policy development in modern China. Department of Hotel and Tourism Management, The Hong Kong Polytechnic University, Hung Hom, Kowloon, Hong Kong,

Yamane, Taro. (1967). Statistics: An introductory analysis. New York: Harper and Row.